

ÎN APĂRAREA LIMBII ROMÂNE... (II)

Verbul a datora are sensul de „a avea de plătit cuiva o datorie (bănească) sau a avea o datorie morală sau legală față de cineva”: „Datorăm bani unității bancare de la care ne-am împrumutat”, „Datorez respect părinților și înaintașilor”...

Verbul a datori are același sens cu „a datora”. Dar, participiul cu forma de feminin singular a devenit prepoziție a cazului Dativ, alături de „grație”, „mulțumită”. Grație și mulțumită se folosesc în sens pozitiv: „Grație efortului susținut a depășit toate dificultățile”.

Datorită are sensul „din cauză”, „din pricina”, „cauzator de” (cf. DEX): „Eșecul se datorește lipsei de experiență”. Există specialiști care susțin că prepoziția datorită are același sens cu „grație, mulțumită” și se folosește în sens pozitiv. Deoarece deseori se aude „președinție”, în loc de „președinție” (forma corectă), precizăm că acest substantiv este derivat de la substantivul „președinte” cu ajutorul sufixului „ie”. Se produce alternanța t/ț, dar rădăcina rămâne: „președint/președinte - președinție; împărat - împărăție etc.

Una dintre greșelile de exprimare des întâlnite este greșitul acord în număr al adverbului care determină un adjectiv, în formulări de tipul: „cele mai bine conservate produse”, „cea mai bine făcută lege este”. În aceste construcții există adjectivul acordat cu substantivul determinat: conservate determină substantivul produse (făcută determină substantivul lege).

Adverbul bine determină adjectivul.

Gradul de comparație „cel mai” este al adverbului. Corect este deci „cel mai bine conservate”, „cel mai bine făcută” (deci „legea făcută cel mai bine”, „produsele conservate cel mai bine” fiind logica propozițiilor respective).

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

FLOAREA NECȘOIU

*Independența
prin Cultură*